

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Ciències del Treball 2001

Curs 2004-2005

Economia Social i Cooperativa

(Codi: 15042204)

Curs: Optativa
Segon Quadrimestre

Assignatura Optativa
Crèdits Totals: 4.5
Crèdits Teòrics: 3
Crèdits Pràctics: 1.5

Departament/s: Economia

Professors/s: Lluís Carreras Roig

Presentació:

L'assignatura d'Economia Social i Cooperativa té com objectiu principal introduir a l'estudiant en una realitat social i econòmica diferent de la del sector privat tradicional i de la del sector públic.

Es preten, doncs, estudiar l'Economia Social com un camp d'activitat o realitat estructural.

Els objectius intermitjos que es pretenen assolir són els següents:

1.- Coneixer i delimitar el camp d'activitat de l'Economia Social, es a dir, per una part, identificar uns criteris diferenciadors d'aquesta realitat i, per una altra part, les organitzacions que responen a aquests criteris.

2.- Introduir els elements teòrics que permetin comprendre, per una part, la lògica de funcionament d'aquestes organitzacions i, per una altra, explicar la seva generació i desenvolupament. Això implica conèixer els trets d'especificitat o identitat d'aquestes organitzacions, com són la democràcia econòmica o la distribució dels guanys segons criteris diferents als de la participació en el capital social.

3.- Analitzar l'important paper social i econòmic que té l'heterogeneïtat d'organitzacions que formen l'Economia Social (Cooperatives, Societats Laborals, Associacions, Fundacions, Mutualitats de Previsió Social, etc.) en les economies mixtes occidentals, principalment, la seva contribució a corregir els desequilibris en el mercat de treball. En efecte, des de la crisi econòmica dels anys setanta i el creixement de l'atur, les diverses mesures que s'han instrumentat dins de la política d'ocupació han subratllat la importància de la formació en els diferents programes ocupacionals per fer front a les necessitats de reclassificació professional i els avenços tecnològics.

La nova realitat del fenomen cooperatiu és la de la seva relació inseparable amb les polítiques d'ocupació, amb els intents de corregir els desequilibris en el mercat de treball i el nou paper assumit per l'Estat que, sense abandonar els objectius de l'Estat de Benestar, els vol aconseguir de forma diferent.

Una mostra de la importància social de les cooperatives és la creació, en el sí de la nova llei de Cooperatives (Ley 27/1999, de 16 de juliol), d'una nova classe de cooperatives, les d'iniciativa social, en les que poden participar en qualitat de socis, en la forma que els propis estatus assenyalin, les entitats i organismes públics. Aquestes cooperatives, l'objecte de les quals pot ésser el desenvolupament de qualsevol activitat econòmica que tingui per finalitat la integració laboral de persones pateixin qualsevol classe d'exclusió social, són un exemple més de la vinculació entre cooperativisme i foment de l'ocupació

Temari:

Primera Part: L'ECONOMIA SOCIAL

1.- Introducció.

1.1. Delimitació del sector.

1.2. Raons del sorgiment del sector i aportacions del propi sector.

1.3. Limitacions del sector.

1.4. Característiques generals de les entitats de l'Economia Social.

2.- Concepte d'Economia Social.

2.1. Breu Història del terme.

2.2. Visió actual.

3.- Els components de l'Economia Social: Cooperatives, Societats Laborals, Societats Agràries de Transformació. Altres components de l'Economia Social.

4.- L'Economia Social a Europa, a Espanya i a Catalunya. Segona Part: COOPERATIVISME

1.- L'Empresa Cooperativa (I)

- 1.1. Concepte.
- 1.2. Característiques.
- 1.3. Classificació de les cooperatives.

2.- L'Empresa Cooperativa (II)

- 2.1. Constitució de la cooperativa.
- 2.2. Dissolució, liquidació i extinció de la cooperativa
 - 2.2.1. Dissolució.
 - 2.2.2. Liquidació.
 - 2.2.3. Extinció.
- 2.3. Integració cooperativa.
 - 2.3.1. Les cooperatives de segon grau.
 - 2.3.1. El grup cooperatiu.
 - 2.3.1. Els acords intercooperatius.
- 2.4. L'Associacionisme Cooperatiu.
 - 2.4.1. Unions de cooperatives.
 - 2.4.2. Federacions i Confederacions de Cooperatives.

3.- La Legislació Cooperativa.

- 3.1. La Constitució Espanyola de 1978 i les cooperatives.
- 3.2. Les Lleis de Cooperatives espanyoles: la llei estatal i les lleis autonòmiques.
- 3.3. Altres fons de regulació.
- 3.4. L'Administració Pública i les cooperatives.
- 3.5. La projectada regulació europea.

4.- Regim social de les cooperatives.

- 4.1. Els Socis.
 - 4.1.1. Classes i modalitats de socis.
 - 4.1.2. Adquisició de la condició de soci. L'Admissió de nous socis.
 - 4.1.3. Drets.
 - 4.1.4. Deures i obligacions.
 - 4.1.5. Responsabilitat.
 - 4.1.6. Baixa.
- 4.2. Els Òrgans Socials.
 - 4.2.1. L'Assemblea General.
 - 4.2.2. El Consell Rector.
 - 4.2.3. La Intervenció.
 - 4.2.4. Altres òrgans.

5.- Regim econòmic de les cooperatives.

- 5.1. Introduccio.
- 5.2. El capital social.
- 5.3. El patrimoni de la cooperativa.
- 5.4. Les aportacions al capital social.
- 5.5. Les aportacions que no integren el capital social. Participacions especials i altres formes de finançament.
- 5.6. Les aportacions o participacions especials.
- 5.7. L'Exercici economic.
- 5.8. Determinacio del resultat.
- 5.9. Aplicacio del resultat.
- 5.10. Els Fons socials.
- 5.11. Documentacio social.
- 5.12. Comptabilitat i Auditoria.

6.- Regim fiscal de les cooperatives.

- 6.1. La proteccio fiscal de les cooperatives.
 - 6.1.1. La justificacio legal de la proteccio fiscal.
 - 6.1.2. Tipus de proteccio.
- 6.2. Beneficis fiscals reconeguts a les cooperatives.
 - 6.2.1. Cooperatives protegides.
 - 6.2.2. Cooperatives especialment protegides.
 - 6.2.3. Unions i altres formes de col·laboracio economica entre cooperatives.
- 6.3. Causes de la perdua de la proteccio fiscal.

Tercera Part: L'ECONOMIA SOCIAL, L'OCUPACIO I L'AUTOGESTIO

- 1.- Introduccio.
- 2.- Democracia economica i participacio dels treballadors a l'empresa.
- 3.- Els desequilibris al mercat de treball i l'Economia Social.
- 4.- Les Cooperatives de Treball Associat (CTA).
- 5.- Les Societats Laborals (SL).
- 6.- Les empreses d'insercio.

QUARTA PART: LES ENTITATS SENSE ANIM DE LUCRE (ESAL): ASSOCIACIONS I FUNDACIONS

- 1.- Associacions.
 - 1.1. Concepte.
 - 1.2. Règim jurídic.
 - 1.3. La realitat en xifres de les associacions a Catalunya i a Espanya.
- 2.- Fundacions.
 - 2.1. Concepte.
 - 2.2. Règim jurídic.
 - 2.3. La realitat en xifres de les fundacions a Catalunya i a Espanya.
- 3.- Règim fiscal dels donatius.
- 4.- Tractament fiscal de les entitats no lucratives.

CINQUENA PART: LES MUTUES.

- 1.- Definicio i funcions.
- 2.- Règim jurídic.
- 3.- Règim fiscal.
- 4.- La realitat en xifres de les mútues a Catalunya i a Espanya.
- 5.- Reptes i futur de les mútues.

Forma d'avaluació:

L'alumne podra escollir una de les següents opcions:

A) Superar un exàmen teoric respecte dels temes que componen el programa. Aquest exàmen equivaldra al 50% de la nota total.

Tanmateix, per completar l'avaluació, el professor proposara a l'alumne la realització d'un treball pràctic. Aquest treball pràctic representarà el 50 per cent de la nota total.

B) Superar un únic exàmen teòric respecte dels temes del programa. En aquest cas, l'exàmen equivaldrà al 100 per cent de la nota total.

Per altra banda, l'assistencia i participacio activa de l'alumne a les classes sera un element que tindrà en compte el professor, sigui quina sigui l'opció d'avaluació que aquest hagi escollit.

Bibliografia:

Bibliografía basica

- MORILLAS, M.J. y FELIÚ, M.I. Curso de Cooperativas. Editorial Tecnos. Madrid. Segunda edición. 2002.

- FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, Joaquín. Empresa Cooperativa y Economía Social. Ed. Iura-8. Barcelona. 1992.

Bibliografía complementaria

- HERNÁNDEZ BENAVENTE, Santos. Parlem de cooperatives. Fundació Roca Galès. Edicions Raima, S.L. 1998. Moià.

- FAURA VENTOSA, I.; JULIA IGUAL, J.F.; MONZON CAMPOS, J.L.(directores). Informe-Memoria de la Economía Social 1999. CEPES. CIRIEC-España (Ed.). 2000. Valencia.

- VV.AA. Economía Social y Empleo en la Unión Europea. CIRIEC-España (Ed.). 2000. Valencia.

- MEMENTO SOCIAL FRANCIS LEFEBVRE. Ed. 2004.

- MEMENTO FISCAL FRANCIS LEFEBVRE. Ed. 2004.

- MEMENTO CONTABLE FRANCIS LEFEBVRE. Ed. 2004.

- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE TREBALL: Llibre Blanc de L'economia social a Catalunya. Barcelona. 2001.(El contingut complet d'aquest llibre podeu trobar-lo a Internet: www.gencat.es/treball).

- Papeles de Trabajo (el.laborats pel professor).

Observacions: